

DLACZEGO PRZEGRALIŚMY OJCZYZNĘ? – ANALIZA PRZYCZYN UPADKU RZECZYPOSPOLITEJ

JOANNA WODOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Dlaczego przegraliśmy Ojczyznę? – analiza przyczyn upadku Rzeczypospolitej

Klasa:

II

Miejsce:

pracownia wyposażona w komputery z dostępem do Internetu dla każdej grupy

Czas:

45 minut

Cele

Cel ogólny: uporządkowanie przyczyn upadku Rzeczypospolitej (z uwzględnieniem czynników zewnętrznych i wewnętrznych).

Cele szczegółowe

Uczeń:

- analizuje wady polskiego ustroju oraz porażki polityki wewnętrznej i zagranicznej;
- wskazuje zależność pomiędzy rozbiorami Polski a umacnianiem militarnym oraz politycznym Rosji, Austrii i Prus;
- analizuje związki przyczynowo-skutkowe i czasowo-przestrzenne;
- zestawia wydarzenia z dziejów Polski z wydarzeniami w Europie;
- wskazuje wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku państwa polskiego (SPE).

Środki dydaktyczne:

- mapa;
- atlasy.

Metody, techniki i formy:

- praca z mapą;
- praca w grupie;
- dyskusja;
- ranking diamentowy.

Uwagi: W trakcie zajęć należy zwrócić uwagę na dokonywanie sądów wartościujących zgodnie z pedagogiką W. Diltheya.

Przebieg lekcji**Część wstępna:**

Przypomnienie okoliczności dokonania kolejnych rozbiorów Polski (z wykorzystaniem atlasów).

Analiza przyczyn upadku państwa polskiego

Uczniowie podzieleni na 5-osobowe grupy dyskutują na temat przyczyn upadku Rzeczypospolitej, wskazując konkretne argumenty. Dokonują ich podziału na wewnętrzne i zewnętrzne. Notatkę z dyskusji prezentują w wybrany przez siebie sposób z wykorzystaniem dostępnego oprogramowania komputerowego. Mogą również wykorzystywać dostępną grafikę i wyszukiwać dodatkowych informacji w sieci. Podsumowaniem pracy każdego zespołu jest przygotowanie rankingu diamentowego wskazującego wagę argumentu.

Po zakończeniu dyskusji w zespołach następuje prezentacja wszystkich grup i porównanie rankingu diamentowego oraz wskazanie kryteriów, którymi kierowali się uczniowie.

Część podsumowująca:

Czy moglibyśmy uniknąć utraty Rzeczypospolitej, gdyby nasi przodkowie byli solidarnymi, aktywnymi patriotami i obywatelami?

Komentarz metodyczny

W trakcie lekcji uczniowie analizują różnorodne sytuacje, dokonując ich wartościowania, co wpływa na rozwijanie myślenia kreatywnego oraz naukowego, czyli elementów składających się na kompetencje naukowo-techniczne. Rozwijają również kompetencje informatyczne.

Ocenie podlega aktywność. W przypadku ucznia ze SPE należy uwzględnić zaangażowanie w pracę grupową i dyskusję oraz umiejętność wyciągania wniosków.